

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 155

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, JULY 2ND, 1935

LETO XXXVII. — VOL. XXXVII.

Velike kompanije začele z bojem proti razdelitvi bogastva

New York, 1. julija. Vsi delničarji United States Rubber Co. so dobili danes poziv, da začnejo z odločnim bojem proti Rooseveltovemu programu glede "razdelitve bogastva." Predsednik družbe je imenoval dotični načrt "socialistični maneuver, s katerim naj se popolnoma uniči ameriške zavode." Omenjeno družbo, United States Rubber Co., kontrolirajo interese Duponta, ki je znan izdelovalec orožja in streljiva. Slehniki delničar je dobil poziv, da nemudoma piše na kongresne s ostri protesti, da kongres ubije načrt predsednika, glasom katerega se naložijo korporacijam ogromni novi davki. Kompanija zatrjuje, da namerava predsednik uničiti vse velike korporacije v Ameriki. Pismo nadaljuje: "Razdelitev bogastva je mogoča le, če se kapital uniči. To je prvi korak ameriških socialistov, da razbijejo ameriške ustanove in da končno ubijejo popolnoma neodvisnost in svobodo ameriškega naroda. Radi tega se vas v kongresu pozivlje, da nemudoma glasujete proti taki postavi, ako imate še količkaj ameriške svobode in značaja v sebi." United States Rubber Co. nadalje trdi, da je mnogo njenih delničarjev glasovalo za demokracijski tike, toda če bi vedeli, da pride do "razdelitve bogastva" tedaj bi gotovo glasovali drugače. Ako bo sprejeta dotična postava, tedaj Zedinjene države ne bodo več priznale doktrine in politične filozofije Jeffersona, pač pa bo sprejet nauk Eugena Debsa, in kaj misli ameriški narod o socialistih je dovolj jasno pokazal pri vsakovrstnih volitvah. Tako se bo zgodilo tudi z Rooseveltom prihodnje leto, ako ne bo odnehal "s socialističnimi postavami."

Še en grob

Včeraj popoldne je preminul po dolgi bolezni rojak Anton Vodičar, star 42 let, doma iz Kompol pri Dobrem polju na Dolenjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 22. leti. Stanoval je na 847 E. 236th St. Ranjki zapuščata tu žalujočo soprogo Mary, v Chicagu brata Louisa in v Jolieu sestro Mary Buščaj. Bil je član društva Cvetiči Nobel št. 450 S., N. P. J. Čas pogreba bo naznanjen jutri. Pogreb bo vodil August F. Svetek. Bodi pokojnemu ohranjen blag spomin.

Zgubljena ura

Na pikniku združenih društev fare Marije Vnebovzete, ki se je vršil preteklo nedeljo na Močilnikarjevi farmi, se je zgubila ženska zapustna ura. Pošten najditelj naj jo vrne v župnišču na Holmes Ave. Dobi nagrado.

"Škrjančki"

V sredo 3. julija, zvečer ob 7:30 se vrši zelo važna seja "Škrjančkov" v Euclidu. Prosi se vse starše otrok, da se seje v velikem številu udeležijo, da bo vse vsaj slišali in znali, kaj se med nami godi. — A. Noč.

Radio program

Tekom Jugoslovanskega radio program v sredo večer bo nastopil priljubljeni pevec g. L. Belle. Zapel bo več slovenskih pesmi. Program se oddaja od 6.30 do 7 ure zvečer na WJAY radio postaji.

Ameriški rojaki prisrčno sprejeti pri dohodu v domovino

Slovensko časopisje v Ljubljani poroča z dne 14. junija: Davi je Ljubljana na kolodvoru prav slovesno pozdravila večjo skupino naših Amerikancev, ki so se pripeljali na obisk v domovino z največjim in najimenejšim parnikom, kar jih dandanes plove po Oceanu, s čudesom moderne ladjedelske tehnike "Normandija." Izletniki so prispeli z jutranjim brzim vlakom preko Jensevic. Na postaji se je zbrala velika množica ljudi, med njimi zastopniki banke uprave, mestne občine, Delavske zbornice, Narodnega izseljeniškega odbora, CMD in Rafaelove družbe. Godba "Zarje" je izstopajočim gostom zaigrala v pozdrav veselo koračnico, nato pa so na peronu sledili prisrčni stiski rok in objemi med prijatelji in sorodniki, ki se že dolgo niso videli. Saj so med gosti prihitali v domovino mnogi, ki po 20, po 30 in še več let niso bili doma. Amerikance so s kratkimi, iskrenimi nagovori pozdravili ravnatelj izseljeniškega urada Fink, v imenu banke uprave, mestni zdravnik dr. Mis za mestno občino in župana, tajnik Kravos za "Narodni izseljeniški odbor in župnik pater Zakrajšek v imenu Rafaelove družbe. Za prisrčni sprejem se je v lepih, toplih, pesniško dojetih besedah zahvalila ga. Mary Marinkova. S kolodvora so se izletniki podali z godbo na čelu do restavracije "Metropola," kjer jim je Francoska linija postregla z domačim malico. Potniki niso mogli prehaliti vožnje z "Normandije," ki je po njih pripovedovanju kakor velika, prav razkošno opremljena palača. Ta vožnja, so zatrjevali, jim do konca življenja ne bo šla iz spomina. Ameriški rojaki ostanejo po večini po nekaj tednov doma, nakar se vrnejo v svojo drugo domovino.

Smrtna kosa

V pondeljek je preminul v mestni bolnici Frank Breitenbach, rodom Hrvat, doma iz sela Ivanko. Star je bil 52 let in bival tu od leta 1914. Bil je čevljarški mojster in imel svojo delavnico na 4016 St. Clair Ave. V nedeljo zvečer je zbolel za pljučnico in kljub takojšnji zdravniški pomoči je že v pondeljek umrl. Tu zapuščata mater, soprogo in enega sina Charles F. Pogreb se vrši v petek zjutraj v cerkev sv. Pavla na 40. cesti pod vodstvom A. Grdina in Sinovi. Bodi ranjkemu rahla ameriška zemlja!

Bukovnik studio

Napačno je bilo prvotno poročano, da bo Bukovnik Studio, znan kot "Antoinette Studio" na E. 185. cesti zaprt tekem julija in avgusta meseca, razen po naročilu. Mr. Bukovnik nam je včeraj sporočil, da bo studio zaprt le ob nedeljah, razen ako kdo pokliče in naroči slikanje.

V bolnici

V bolnico je bil v svrhu operacije odpeljan rojak John Stich po domače Sternad, 5447 Lake Court. Upamo, da se rojaku kmalu vrne ljubo zdravje!

To je kerle!

Družina Mr. in Mrs. Yates je dobila včeraj novorojenčka, ki je tehtal ob porodu relih — 19 funtov. Otrok je že sedmi v družini.

Pijani mestni uradniki so skrivali zločin

Pretekli petek popoldne so se zbrali razni mestni uradniki in uradnice v Auditorium hotelu, kjer so ves popoldne pijančevali, nakar so se podali na jezero, kjer so se vozili z brzim čolnom. Sledečji so bili navzoči: direktor javne varnosti Martin Lavelle, poročnik Bringman, Lavellov pomočnik, Marty O'Boyle, znanj rakitir na zapadni strani mesta, Fred Ryan, pomožni ravnatelj mestnega avditorija, Don Smith, njegov pomočnik, Mildred Brockman, uradnica v utilitetnem oddelku mestne vlade, in Cleo Windsor in Elizabeth Horigan, uradnici pri vodovodnem oddelku. Vsi so se podali pijani na jezero, in pri tem se je zgodilo, da je Mildred Brockman padla v vodo. Ali jo je kdo sunil, ali je bila tako pijana ali kaj, skratka, nihče ne ve. Ko se je nesreča zgodila, so vsi navzoči mestni uradniki sklenili, da molčijo o tem, kot se ne bi ničesar pripetilo. Toda nastale so govorice, oglasil se je koroner, in visoki mestni uradniki, ki so od petka naprej lagali, so včeraj bili prisiljeni priti na dan z resnico. Nastal je velikanski škandal. Koroner bo danes s preiskavo nadaljeval. Direktor Lavelle in drugi uradniki bodo morali zapustiti svoje urade.

Mehikanska vlada dovoli povratek bivšim izgnancem

Mexico City, 1. julija. Pri današnji seji ministerskega sveta je bil potrjen predlog predsednika mehikanske republike, da se dovoli vsem političnim izgnancem in onim, ki so se udeležili te ali one revolucije tekom zadnjih dvajsetih let, povratek v Mehiko. Podeljena jim je amnestija. Amnestija se tiče enako cerkvenih, civilnih in vojaških dostojanstvenikov. Tudi papežev delegat, Ruiz y Flores, ki se nahaja sedaj v pregnanstvu v San Antonio, Texas, se lahko vrne. Iz pregnanstva se bo vrnil tudi bivši predsednik Adolfo de la Huerta, ki je danes učitelj glasbe v Los Angeles, Cal., in Jose Escobar, bivši vodja revolte v letu 1929 in ki biva v Kanadi. Vse obtožbe, katere je imela vlada proti izgnancem, bodo potlačene. Ker amnestija vključuje tudi cerkvene dostojanstvenike, se smatra, da bo mehikanska vlada začela bolj milo postopati napram katoličanom. Mnoge reforme so se že izvršile, odkar je bil Calles prisiljen umakniti se iz javnosti in je dobil predsednik Cardenas popolno kontrolo nad vlado. Katoličani pričakujejo, da jim bo zopet dovoljeno odpreti cerkve in dobiti duhovne, brez katerih so že celo vrsto let.

Zadušnica

V sredo, 3. julija, se bo v cerkvi Marije Vnebovzete brala ob 8. uri zjutraj vsa oblačna zadušnica ob priliki bese obletnice za pokojnim Antonom Slovenec. Prijatelji in znanci pokojnega so prošeni, da se udeležijo.

Za Kulturni vrt

Mrs. Mary Stanovnik iz Bonna Ave., je ponovno nabrala za Jugoslovanski kulturni vrt vsoto \$22.50. Požrtvovalni nabirki in vsem darovalcem iskrena zahvala!

Povodnji, viharji, potresi in vročina

Po mnogih krajih sveta so včeraj naravni elementi povzročili smrt in opustošenje. Viharji in poplave so povzročili več smrti 71 oseb na Japonskem, dočim prevladuje po Evropi neznosna vročina in divjajo tornadi, a Meksika je čutila več močnih potresnih sunkov. Oblaki so se te dni utrgali na Portugalskem, v Italiji, v Franciji in Nemčiji. Tornado na Portugalskem je ubil 17 oseb in opustošil obširna polja. V Nimes, Francija, je kazal toplomer včeraj 130 stopinj. Osem ljudi je umrlo radi vročine.

Prošnje za posojila

Prošnje za vladno posojilo na domačije se ne more več vložiti. Vlada se čudi, da se je tako malo ljudi oglasilo s prošnjami za posojila. Kongres je dovolil za ta posojila \$1,750,000 predujma in računalo se je, da se bo odzvalo najmanj 300,000 ljudi s prošnjami. V resnici pa se je prijavilo le 125,000 oseb, in samo 3500 v državi Ohio. Zaeno s prejšnjimi prošnjami ima vlada posojenega na privatna posestva v državi Ohio nekako \$260,000,000.

Kanadčani hodijo na obisk

Včeraj so nas obiskali rojaki, ki so prišli za par tednov na obisk v Cleveland. To sta Frank Oran in Andrej Lovšin, doma iz Ribnice in Joe Novak iz Hinjke fare. Stanujejo pri Mr. Vincent Zimšku v Maple Heights, O. V Kanadi so naseljeni v Timmins, Ontario. V Clevelandu se jim jako dopade, samo pravijo, da smo rojaki tukaj preveč raztreseni. Želimo jim mnogo veselje zabave tukaj.

Nepotrebne žrtve

Dasi manjka do slavnega četrtega julija še par dni, pa imamo v Clevelandu že sedem žrtev nepotrebne streljanja s pokačnicami. V mestu je sicer prepovedano prodajati enake stvari, toda ljudje prinašajo streljivne predmete iz okolice in imajo svojo zabavo s streljanjem, dokler eden ali drugi ne obleži.

Poročna dovoljenja

Poročna dovoljenja so dobili: Mr. Anton Abram, 3915 E. 97. St. in Miss Antonia Trhlen, E. 64th St., Mr. John Pavich, 4123 E. 138th St. in Miss Mary Dušič, 8808 Jeffries Ave. Mr. John Aleš, 1425 E. 88th St. in Miss Ana Yonke, 1443 E. 80th St. Mr. Mike Trubisky, 1402 Larchmont Rd. in Miss Eleanor Ferluga, 1490 E. 173rd St. Bilo srečno!

Cenejše mleko

Od pondeljka naprej se je pocenilo mleko v državi Ohio. V prodajalnah bo kvort 9 centov, dostavljen na dom pa 10 centov. Pinti se še nadalje prodajajo po 6 centov. Pričakuje se velikega tekmovanja med različnimi mlekarnami.

Dve novi tovarni

Dve novi jeklarski tovarni gradijo te dni v Akronu. Ena mora biti gotova do 15. julija. Tovarne so last Johnson Steel & Wire Co. Izdelovali bodo posebne žice, ki se rabijo v avtomobilski industriji. 100 ljudi bo zaposlenih.

Premestitev seje

Seja podružnice št. 10 SZZ se ne bo vršila prvi četrtek, kot je običajno, pač pa drugi četrtek 11. julija. Vzrok je, ker je 4. julija postavljen praznik. To velja samo za ta mesec, sicer se pa seje vrše prvi četrtek v mesecu.

Roosevelt dobil občuten udarec v kongresu

Washington, 1. julija. Predsednik Roosevelt je doživel v pondeljek svoj najhujši poraz v poslanski zbornici kongresa, ki je zavrnila njegov predlog, da se "ubijejo" takozvane holding kompanije, ki izžemajo javnost potom prenapetih delnic. Senatna zbornica je sprejela dotični predlog, poslanska zbornica ga je pa zavrnila s 216 glasovi proti 146. Splošno se sodi, da je električni trust tako silno vplival na poslance, da so raje poslušali bogate korporacije kot pa predsednika. V terek se mogoče vrši ponovno tozadevno glasovanje in bo mogoče zbornica drugače glasovala, toda ni dosti upanja. Medtem je pa predsednik zagrozil, da bo zadevo predložil narodu in vporabil kot kampanjsko sredstvo pri prihodnjih volitvah. Clevelandski kongresman Sweeney, Crosser in Truax so volili s predsednikom. To glasovanje bo imelo dalekosežne posledice.

Vsi načrtli za javna dela bodo dogotovljeni v juliju

Washington, 1. julija. — Ze tekem meseca julija bo več stoletice brezposelnih dobilo javno vladno delo. Za ostale bodo načrti tudi gotovi ta mesec, in avgusta meseca bodo pošiljali milijone na razna dela. Vlada ni dobila nobenega načrta raznih mest ali držav, kjer velja delo za povprečnega delavca več kot \$1200 na leto. To bo najvišja vladna plača. Predsednik računa, da bo vsega skupaj za poslenih 3,500,000 pri javnih delih. Predvsem bodo uvrstili v gozdno armado 600,000 mladih mož, poleg onih 300,000, ki se že sedaj nahajajo pri gozdni armadi. Ostalih 2,900,000 bodo namestili pri najbolj različnih delih. Do novembra meseca bo razdeljeno vse delo v vseh panogah. Za one pa, katerih ne morejo zaposliti, ker so duševno ali telesno pohabljeni, bodo morale skrbeti države in posamezniki na mesta, a do novega leta bo še zvezna vlada prispevala z relikom. Poleg tega namerava tudi zvezna vlada pomagati približno en milijon farmerskim družinam.

Zadušnica

Za pokojno mamo Lauschetovo se bo v četrtek, 4. julija, brala sv. maša zadušnica v cerkvi sv. Vida ob 8. uri zjutraj. Zadušnica se bo brala ob priliki prve obletnice smrti nepozabne naše slovenske pionirke, dobrotnice in družtvenice. Prosi se prijatelje in prijateljice ranjke mame Lauschetove, da so navzoči v obilnem številu, ko se bomo spominjali prve obletnice smrti pokojne mame Lauschetove.

Maša zadušnica

V sredo 3. julija se bo brala sv. maša v cerkvi sv. Vida ob sedmih za pok. Joseph Gerbeckom, ob priliki druge obletnice smrti. Sorodniki in prijatelji so prošeni g udeležbi.

Progressivna trgovska zveza

Progressivna trgovska zveza je na svoji seji dne 25. julija sklenila, da se zapirajo trgovine ob sredah popoldne. Za progressivno trgovsko zvezo: — tajnik.

Zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev

London, 1. julija. — Vse evropske države se z izredno tajnostjo pripravljajo na bodočo vojno. Zlasti glede bojnih letal bi rada ena država nadkrilila drugo. Anglija, Francija, Rusija, Nemčija in Italija kar tekmujejo, kdo bo zgradil več in boljših bojnih zrakoplovov. Nad sto novih modelov skrivnostnega tipa je v gradnjah. Vseposod v Evropi se sliši govoriti, da se bo prihodnja vojna vršila v zraku. (Mornariški oddelk naše ameriške vlade je kupil včeraj 60 patrolnih zrakoplovov, za katere je plačala vlada nekaj nad osem milijonov dolarjev). Anglija je včeraj prvič preskušala nove vrste zrakoplov tipa "Fairrey Fantome." Ta zrakoplov nosi kar pet topov. Je najtežje oborožen zrakoplov na svetu. Francijo skrbi oboroževanje Nemčije. 2167 francoskih bojnih zrakoplovov je že nekoliko iz mode in je vlada odredila, da se vsako leto zgradi 800 popolnoma novih zrakoplovov za vojne namene. Tovarne za municijo, topove in zrakoplove so prestemili iz okolice Pariza v južne kraje, kjer ne bodo tako hitro izpostavljena sovražnim napadom. Vse nemške tovarne za zrakoplove delajo noč in dan. Nemški obrambni minister Goering se je izrazil, da poseduje danes Nemčija najbolj moderne tovarne za zrakoplove. Jugoslavija ima svoje lastne "tajinstvene zrakoplove," katerih tajnost najstrožje čuvajo. Iz Rusije se poroča, da namerava sovjetska vlada letos zgraditi najmanj tisoč vojnih letal. Niti ne zaostaja Italija glede letalstva. Laška zračna flotila znaša danes 1800 modernih letal. Celu mala švicarska je pravkar kupila v Ameriki 15 letal za metanje bomb.

Krogla v možganih

Septembra meseca lanskega leta se je 5-letna Barbara Lamont, Toledo, Ohio, igrala na vrtu s svojimi vrstnicami. Naenkrat je priletel skrivnostni strel — še danes nihče ne ve odkod — in krogla se je zarila mali Barbari blizu levega ušesa v možgane. Zdravniki so ji tedaj dali šest ur življenja. Toda ko je bila v bolnici samo šest dni, so jo zdravniki poslali domov — zdravo. Zdravniki so izjavili, da je operacija nepotrebna, toda čudijo se pa, da otrok ni že umrl. Barbara je veselo, živahno dekletce in ima zlasti izvrsten spomin.

Zaplenjeno pivo

Državni organi države Ohio so te dni zaplenili na meji države Michigan in Ohio 5000 steklenic dobre pive. V Michiganu se prodaja pivo v steklenicah za 70 centov cenejše kot v državi Ohio, zato se je začelo tiho tapstvo s pivom na debelo. Država Ohio zahteva, da se plača davek na michigansko pivo, in kjerkoli davek ni plačan, je pivo zaplenjeno in steklenice razbite.

Ne bo lista

V četrtek, 4. julija, je postavljen praznik v Zedinjenih državah. "Ameriška Domovina" na omenjeni dan ne izide. Urad se zapre v sredo, 3. julija, in ostane zaprt do petka zjutraj.

V New Yorku je nenadoma preminul rojak Jakob Videmšek, ki je bil rojen leta 1876 v Dobu pri Domžalah. Bolehal je precej časa. 27. junija ga je pa zadela kap.

Pretekli teden se je pričela konvencija Srbskega Narodnega Saveza v Milwaukee. Delegacija zboruje v isti dvorani, kjer so prej zborovali delegati Hrvatske Bratske Zajednice. Na konvenciji se nahaja 107 delegatov. Srbski Narodni Savez je tretja največja jugoslovanska bratska organizacija. Na banketu, ki je bil prirejen 30. junija, so govorili jugoslovanski generalni konzul iz Chicage dr. Vukmirović, pravoslavni škof Rt. Rev. Živojin Ristanović, governor države Wisconsin La Follette, župan mesta Milwaukee Hoan in mnogo drugih odličnih oseb.

Odvetniško diplomu je dobil v Milwaukee, Wis., rojak Mr. John J. Ermenc Jr. V kratkem odpre svoj lastni urad.

V Milwaukee je preminul komaj 21-letni Johnny Zortz, v Wauwatosa bolnici je pa umrla tudi 21-letna Mici Matic, hčerka tajnika društva Sloga št. 1. Oba omenjena sta bila rojena tu in obo je pobrala jetika.

V okrajni bolnici v Milwaukee je preminul rojak Math Vrtačnik, doma iz Lačeve vasi v Savinjski dolini. Star je bil 52 let in je prišel v Ameriko l. 1910. Zapuščata tri brate v Ameriki, enega v Braziliji, enega pa v starim domovini.

22-letni rojak Joseph Pucel, je pretekli teden zapustil bolnico v Milwaukee, kjer so mu zacelili zlomljeno nogo. Drugi dan potem pa se je na cestnem tlaku spodtaknil in si zopet zlomil isto nogo. Vrniti se je moral v bolnico.

Srebrno poroko sta obhajala v Sheboygan, Wis. priljubljena Mr. in Mrs. Florjan Slapnik. Zakonskemu paru so priredili lepo slavnost, katere se je udeležilo nad 100 oseb.

Župan in finance

Naš župan, Mr. Harry L. Davis, je včeraj priobčil v "The Cleveland Press" značilen članek, v katerem omenja, da je Mr. Louis C. West, sedanjí direktor mestnih financ pod županom Davisom — najboljši direktor financ, kakršnega Cleveland ves čas svojega obstoja še ni imel! Za enkrat je župan Davis povedal resnico. Mr. West kot finančni direktor mestne vlade v Clevelandu, je po direktivah župana Davisa zadolžil mesto Cleveland za nič manj kot \$10,000,000, in to kljub dejstvu, da so Clevelandčani letos plačali več davkov ko tso jih v kateremkoli letu od leta 1929. V resnici izvrsten finančni direktor, izvrsten župan in varčno vodstvo mestne vlade!

Žalostna vest iz domovine

Mrs. Mary Kuret, 19016 Arrowhead Ave. je dobila žalostno vest iz domovine, da ji je v vasi Kal pri št. Petru na Krasu umrl oče Anton Urbančič v starosti 72 let. Pri hiši se je reko pri Tonetu Metovževem. V domovini zapuščata soprogo in enega sina, tukaj pa eno hčer. Naj mu bo lahka slovenska gruda.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME — SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER
 4117 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio
 Published daily except Sundays and Holidays

NAROCNINA:
 Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
 Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.00. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
 Za Cleveland, po raznašalcih: celo leto, \$5.50, pol leta, \$3.00. Za Evropo, celo leto, \$8.00. Posamezna številka, 3 cente

SUBSCRIPTION RATES:
 U. S. and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
 U. S. and Canada \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
 Cleveland and Euclid by carriers, \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
 Single copies 3 cents. European subscription, \$8.00 per year.

JAMES DEBEVEC and LOUIS J. PIRC, Editors and Publishers
 Entered as second class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

No. 155, Tues., July 2, 1935

Kdo bo župan?

Ameriški državljani v Chicagi, kjer je skoro 4,000,000 prebivalcev, so pred nekaj leti izvolili za župana ponosnega sina češkega rodu, Antona Cermaka. Cermak, ki je bil najboljši prijatelj predsednika Roosevelta, je padel kot žrtev laškega anarhista, ki najbrž ni mogel trpeti, da bi bil Slovan župan drugega največjega mesta v Zedinjenih državah.

Mesto Cleveland, kjer biva in voli do 20,000 slovenskih in hrvatskih državljanov, bi skoro imelo letos priliko voliti za svojega župana Slovenca — sodnika Frank J. Lausche, našega najbolj odličnega narodnega sina. Milijonsko mesto kot je Cleveland bi s tem dobilo Slovenca kot župana. Poleg naših domačih ljudi ima sodnik Lausche tisočere prijateljev med Amerikanci, pri katerih je poznan kot čist karakter, sposoben mož, vzgleden demokrat in prijatelj priprostega naroda. Sodnik Lausche ima vse kvalifikacije, da je izvoljen županom petega največjega mesta v Zedinjenih državah.

Volivna borba za izvolitev župana v Clevelandu je pa politična špecialnost, kakoršnje nima nobeno drugo mesto v Ameriki. Mestna ustava predpisuje, da lahko vsakdo kandidira za župana, kdor dobi 5,000 podpisov. In to brez ozira na stranke. Prvi torek v oktobru mesecu se na vsake dve leti vršijo v Clevelandu primarne županske volitve, in ona dva kandidata, brez ozira na stranke, ki dobita pri primarnih volitvah največje število glasov, sta kandidata za župana pri rednih volitvah prvi torek v novembru mesecu.

Leta 1933 je bil v Clevelandu izvoljen za župana republikanec Harry L. Davis. Izvoljen je bil, ker ga je podpiral demokrat-kongresman Martin L. Sweeney. Kongresman Sweeney se sicer nazivlje za demokrata, toda je v demokratskih vrstah Clevelanda poznan kot mešetar v politiki.

Za en način ima prav. Kongresman Sweeney se ne strinja z odredbami in vodstvom demokratske stranke v Clevelandu. Martin Sweeney bi bil rad sam poglavar stranke, toda ker ga večina demokratov ni postavila v izvršni urad predsedništva demokratske stranke v Clevelandu, pač Martin Sweeney ne more imeti odločilne besede. Če bi bil močan dovolj, da pregovori vse demokrate v Clevelandu, da volijo njega za načelnika, bi imeli demokrati v Clevelandu red in disciplino. Ker pa Sweeney ni zmogel voditelj, niti ni mogel v vseh političnih kampanjah pregovoriti clevelandskih demokratov, da njemu sledijo, je nastal spor in sovraštvo med demokrati Clevelanda. To je povzročil Martin L. Sweeney in kongresman Sweeney je tudi povzročil, da imamo danes v Clevelandu za župana republikanca Harry L. Davisa, kateremu je od zadnjih županskih volitvah v letu 1933 naklonil svojih 42,000 demokratskih glasov.

S tem je kongresman Martin L. Sweeney povzročil, da je zgubilo do 600 Slovencev mestna dela in to ob času, ko je prevladovala največja kriza, ko ni bilo dobiti nikjer za službo. Kongresman Sweeney je pogotil delo 600 našim ljudem-demokratom v boju za svoj lastni egotizem.

Kaj se je zgodilo leta 1933 tekom volitev za župana. Pri primarnih volitvah je dobil Martin Sweeney samo 59,863 glasov, njegov demokratski nasprotnik Ray T. Miller, pa 74,057. To je bilo pri primarnih volitvah. Ko je bil Sweeney pri teh volitvah poražen, je šel in se zvezal z republikanci. Pomislite, Sweeney, ki je neprestano pripovedoval, kakšen prijatelj predsednika Roosevelta je kot demokrat, je povzročil, da je Cleveland v letu 1933 izvolil republikanca za župana.

Sweeneyu so radi njegove taktike silno zamerili v Washingtonu. Župan Davis, republikanec, je bil izvoljen radi Sweeneyeve izdajalske politike. V teh časih, ko moramo vsi skupaj držati in podpirati predsednika Roosevelta ter njegove demokratske ideje in načrte za boljšo bodočnost, se nahaja Sweeney na križpotju. Ne ve, kaj bi naredil. Rad bi naznanil ponovno svojo kandidaturu za župana napram Ray T. Millerju. Dasi Miller ni izrecno idealen mož za župana, ker ima napake kot jih ima sleherni izmed nas, toda po našem mnenju je Miller poštenjši in bolj dosleden, ker ne presedla konja vsak dan kot to dela Sweeney. Edino resnico, ki jo je kongresman Sweeney povedal zadnje dni, moramo upoštevati: "Demokrati, držite skupaj z Rooseveltom!" Toda ali se bo Sweeney sam držal tega gesla?

Nove slike iz stare domovine

Mnogi rojaki pričakujejo sliko Vašega cenjenega pisma z dne 2. aprila t. l. Veseli me Vaše znanje za staro domovino. Žal, da Vaši prošnji za filmanje nam domovino Mrs. Kristina Kolar iz Minnesote še pred veliko nočjo, smo poskušali, da bi slikar vzela filmske slike velikonočne procesije, toda bilo je malo časa, da se stvar ni mogla izvršiti. Župnik iz Velikih Lašč, g. Jakob Ramovš, piše o tem takole:

"Hvaležno potrjujem prejem

Naša velikonočna procesija v nobenem oziru ni primerna za filmanje. Če procesija ni veličastna, impozantna, z vsem kranjskim sijajem, je ne velja slikati, še manj v filmih kazati. Zato lepo prosim, da mi oprostite, če Vaši prošnji kljub svoji dobri volji nisem mogel ustreči. G. Tišlerju, ki se mi je ponudil, da pride slikat, sem takoj odgovoril, da ni treba hoditi v Lašče. Gospa Kolarjeva je prišla domov, pa do danes še nisem imel prilike govoriti z njo. Pri srčno pozdravljam vse velikolaške rojake v Clevelandu. — Jakob Ramovš.

S tem pismom je torej odgovorjeno vsem Laščanom radi takrat napol obljubljenih slik. Slike iz Velikih Lašč bomo dobili pozneje, kadar bodo tam imeli kaj posnegenega.

Prejel sem tudi zelo zanimivo pismo od mojega sorodnika in slikarja, Mr. Ivan Tišlerja iz Vrhniko o slikanju v žužemberku na dan, ko se je vršila tam birma. Takole piše:

"Pošiljam Ti zavoj izdelanih fotografskih slik žužemberčanov. Pri tem naj omenim, da obvesti Mary Orehovec in Anton Košička posebej za njih došle slike. V ostalem, upam, da sem uredil zadevo dovolj razumljivo in ustregel cenjenim strankam v Ameriki po njih željah.

Ko sem se pripeljal z vlakom v Stično, je pričelo po stari navadi pošteno deževati. Vendar se je vreme hitro izpreminjalo in sonce se je prikazalo po desetkrat na dan. Ko sem prišel pa domov, se je ustanovilo lepo vreme in nobenega dežja ni bilo več. Kot zacoprano.

K naročila za žužemberk, naj pripomnim, da se mi čudno zdi, ker se jih ni prišlo več za slikanje. Kajti, kamor sem prišel v žužemberku, povsod so mi pripovedovali, koliko imajo v Clevelandu svojih sorodnikov. Nevarno je, da bi resnično, da ima katerega skoro sleherni hiša. Spravevali so me, če bom tudi nje slikal za Ameriko in so v to svrhu vsi opešali in osnažili svoje hiše in bili pripravljeni za slikanje, ker so že prej o tem vedeli. Toda, ker nisem imel izrecnega naročila zanje, so bili žalostni. Rečem Ti, da če bi se žužemberčani v Clevelandu malo bolj zavzeli za svoje v domovini, bi moral jaz tukaj ostati teden dni, toliko je bilo tukaj zanimanja pri teh, ki imajo v Clevelandu svoje znance in sorodnike.

Ne vem, ali so žužemberčani v Clevelandu brezposelni, ali so tako hladni napram svojim sorodnikom. Drugače pa moram reči, da so bili ljudje tukaj zelo prijazni, dobri in postrežljivi. Zelo pohvalno se izražajo o svojih dobrotnikih v Ameriki. G. dekan Gnidovec so mi šli tudi na roke, žal, da niso imeli več časa, ker so imeli na obisku škofa in številne druge duhovnike.

Sledečim pošiljam fotografije: Mrs. Amigoni — pošilja Jože Knol in Anton Ponikvar; Mrs. Unetič — Ivanka Rojc; Mrs. Mariji Orehovec — Janez Perko; John Princu — Frank Princ z Broda; Anton Košičku — Ivanka Pehani; Alojziji Strajner — Janez Hrvat iz Valične vasi.

Sledeči je seznam filmov: Pročelje farne cerkve sv. Mohorja in Florianata v žužemberku. Vrh klanca, štanti, letarji, branjevci itd. Prihajajoča množica naroda, botri, botrice z birmanci. Seyeda tudi krošnjarijeve ne manjka. Zvonovi potrkačev in vse hiti po strmih stopnicah k slovesni sv. maši. Tudi gđ. Rojčeva je tu. Slovesen prihod škofa Rožmana z duhovskim spremstvom.

Množica pred cerkvijo in iz cerkve prihajajoči. Birmanci in botri se uvrščajo in pripravljajo za birmanje zunaj pred cerkvijo. Škof pridejo iz cerkve in birmano najprej dečke in potem deklice. Okrog

500 birmancev je vseh skupaj.

Žužemberški most preko Krke. Cerkev sv. Jožefa na Bregu. Pri Knolovih, pri Ponikvarju, pri Rojcu, mlin in žaga. Tomaž jezdi svojega pramčka, njegov sin pa žene krave napajat. Žena pred hišo krmi kokoši. Zapornice Tomaževega mlina ob Krki. Roje pozdravlja vse prijatelje in znance v Clevelandu. Na domu gđ. Rojčove. Rojstna hiša John Prince, vas Brod, kozele z brajdo, vse Prinčevoro sorodstvo.

Žužemberški grad, farna cerkev z župniščem, Mavrova rojstna hiša, pri Feliksu, starodavna cerkev sv. Miklavža, slapovi na Krki, v trgu čistijo okna, sejmanji dan v žužemberku, štanti, branjevci, sejmarji. Na pokopališču, Tomaževi grobovi.

Cerkev sv. Martina v Valični vasi, na grobu Marije Vidmar, Nacejo maša s košem trave domov, vaška kapelica v Valični vasi, posestvo in rojstna hiša Alojzije Strajnar, gospodar Janez Hrvat z družino in sosedi, samostan v Stični, kapelica Matere božje, polje, ulica v Stični.

Novo zgrajeni razgledni stolpnad Vrhniko. Turisti pri mizah, kjer dobe vsakovrstno postrežbo, razgled na Vrhniko.

Velikonočni prizori z Vrhniko, žene in dekleta prihajajo z jerbasi. Po žegnju, vse hiti domov. Panorama Vrhniko. Gornji del iz Kurje vasi. Na polju delavec pridno razbija kepe. V ozadju cerkev sv. Antona na Verdu.

Občinstvo se uvrščava za procesijo. Procesija gre po običajnem redu, razna društva z zastavami. Silno lepi prizori.

Slik iz žužemberka še nimam v rokah, toda odposlane so že bile preko Dunaja, kjer bodo razvite.

Druga filme, velikonočni prizori na Vrhniko o veliki noči, pa imam že v rokah. Naj omenim, da so me zlasti ti filmi zelo razveselili, ker sem videl te stare običaje, katerih sem se v domovini tako neizrečno veselil. Videl sem, kakor potrkačajo fantje v zvoniku, ker jih je slikar vzel na film prav pri tem delu. To je tudi mene nekot nad vse veselilo. Nič manj tudi ni zanimiva slika žena in deklet, ki neso žegen v cerkev. To vam bo zopet obudilo spomine na nekdanje dni. Vse te slike so bile vzete na Vrhniko.

Kakor hitro dosepejo žužemberške slike, bom to naznanil v Ameriški Domovini. Nato se bo vršila velika slikovna predstava, da bo slike vsak lahko videl.

Druga slike pa, ki ste jih naročili, imam na rokah in jih vsak lahko dobi pri meni. Zgledite se na 1053 E. 62nd St. Rečimo, da so slike tako lepe, da zaslužijo naš vrhniški slikar vse priznanje.

Mr. Tišler mi nadalje sporoča tudi sledeče: "Glede Evharištnega kongresa v Ljubljani sem naprosil za dovoljenje, da vzamem slike. Dobil sem dovoljenje. Povem Ti, da je pripravljeno za ta kongres naravnost veliko. Dozdaj je bilo prodanih že več kot sto tisoč legitimacij in znakov. Pričujejo se ljudi z vseh krajev sveta. Čul sem, da pridejo v narodnih nošah iz Nižozemske, Švedske, Francije, Italije, Poljske, Nemčije, Rusije, Romunije. Če bo lepo vreme, bo ta film nekaj vreden.

Ti, kaj pa, če bi takoj po tem kongresu zainteresiral še Ribničane z ribniško robo? Gotovo je tam mnogo teh rojakov, kot razvidim iz Ameriške Domovine v dopisih. Dogovorite se!"

Tako, rojaki, vidite, da bo polagoma prišla naša stara domovina, fara za faro, vas za vasio, v Ameriko in sicer vedno takrat, kadar bo doma kaj zanimivega, kar je domač kraj praznično običen. Rojaki, ne pozabite svojih v domovini, ker tudi oni vedno mislijo na vas, kakor je razvidno iz pisma našega slikarja.

A. Grdina.

Sprejem ameriških izletnikov v Ljubljani

Na urad August Kollandra, je Francoska porobrodna družba iz Ljubljane poslala izrezke iz časopisov, ki poročajo o sijajni manifestaciji sprejema ameriških izletnikov, ki so pod vodstvom Augusta Kollandra odpoštovali proti Jugoslaviji 7. junija na največjem parniku sveta, Normandie, last Francoske linije.

"Slovenec" poroča dne 14. junija, da je Ljubljana in ž njo vsa domovina kar najbolj pri srčno sprejela ameriške izletnike in jim pokazala svojo odkrito ljubezen, ki jih veže z njimi.

Na peronu glavne postaje v Ljubljani se je zbrala ogromna množica ljudstva, ki je nestrno čakala prihoda brzovlaka z Jesenic, ki bo pripeljal ameriške izletnike.

Ko je vlak prispel, so zaorili burni klici pozdravov in godba "Zarja" je zaigrala veselo melodijo. V imenu dravske banovine je pozdravil izletnike izseljeniški komisar dr. Fink in za njim drugi zastopniki raznih organizacij.

V imenu izletnikov se je zahvalila za prisrčni sprejem Clevelandčanka, gospa Mary Marinko, ki je iskreno pozdravila domovino ter se zahvalila za iskren sprejem.

Potem se ji gostje ogledali Ljubljano, nato pa so se podali vsak na svoj dom, kamor so bili pač namenjeni, da vidijo po dolgi letih svoje sorodnike, zlasti mame in očete.

Poročilo tudi omenja, da so vsi izletniki pri najboljšem in vedrem zdravju in jako veselo razpoloženi.

Poročevalec.

ISKRENA ZAHVALA

Prav lepo se vam zahvaljujem za prijaznost in trud, ko ste priobčili pismo, ki vam ga je pisal radi mene Mr. Peake iz East High šole.

Kljub temu da mi je bila nakazana prosta šolnina v Oberlin College-u za prihodnje šolsko leto, sem se bala da mi bo nemoogoče iti naprej v šolo. Ker pa je "Ameriška Domovina" objavila tako lepo priporočilo in ker so se odzvali nekateri požrtvovalni Slovenci, upam da mi bo mogoče nadaljevati moje študije v jeseni.

Tem potom se prav iskreno zahvaljujem "Ameriški Domovini" in vsem darovalcem, in sicer: Mr. Joseph A. Križmanu, slovenskemu odvetniku, ki je daroval deset dolarjev; moji prijateljici in součenki, Miss Marie Sterle, ki je nabrala šest dolarjev. Teh šest dolarjev so dali skupaj, Mrs. Julia Vuković \$1, Miss Mary Hudolin \$1, Mr. Joe Sterle \$2, in Mr. John Petrič \$2. Mr. Martin Šorn, lastnik dobiti prispeval dva dolarja. Mr. Frank Penko z E. 63rd St. mi je osebo dal dva dolarja. Posebno pa se zahvaljujem doktorju Malj, predsedniku Jugoslav University Club-a, ki je obljubil da mi bo ta organizacija pomagala z zneskom v svoti približno sto dolarjev, tako da mi bo mogoče v jeseni nadaljevati moje študije.

Iskrema hvala prav vsem ki so kaj prispevali. Če bom kedaj imela priliko, bom skušala v enem ali drugem oziru vse povrniti.

S spoštovanjem,

Edda Penko, 1214 E. 74th St.,

IZ DOMOVINE

—Prebivalstvo Domžal in okolice je že dolgo slutilo, da se je v vasi Podrečju zgodil zločin, ker 57 letne prevzitarice Marije Penkove ni bilo od nikoder. Prebivalstvo je sicer vedelo, da Penkova zadnja leta berači po deželi, vendar pa se je navadno po nekaj dnevih odsotnosti redno vračala domov v Podrečje št. 19, kjer je imela zgorovljen kot. Toda od konca februarja "Učkovce Micke," kakor so ljudje dejali po domačem hišem imenu Tereziji Penkovi, ni bilo skoraj štiri mesece na spregled. Šele odkritje, ki sta ga napravila gospa Hilda Lorberjeva in Kristijan Drašček na potoku Rači nedavno je vsaj nekoliko pojasnilo uganko o Mariji Penkovi. Ko sta se Lorberjeva in Drašček vozila s čolnom po Rači, sta nekako kakšnih dvesto metrov nad izlivom Rače v Bistrico začutila smrad po troh-nobi. G. Drašček je sicer že pred tednom dni začutil enak smrad, mislil pa je, da prihaja od kakšne poginule živali, ki so jo kmetje vrgli v vodo. Sedaj pa sta oba veslača vendar hotela pozvedeti, kaj je vzrok temu smradu. Na kolenu Rače je širok in kakšne tri metre globok tolmun in tam sta opazila na vodi plavajoče žensko truplo. Z grozo sta opazila, da je truplo privezано na debel kol, v debelosti klasterskih drv in dolg kakšna dva metra. Truplo je bilo blizu desnega brega Rače. Oba sta o tej grozni najdbi takoj obvestila poveljnika orožniške postaje v Domžalah g. Skoka, ki je takoj odšel na kraj najdbe v spremstvu še dveh orožnikov. Orožniki so prišli do trupla s čolnom in ker ni bilo drugega sredstva, so morali v obleko umorjenke zasadiiti kavelj ter ga vleči po vodi za čolnom. Orožniki so se kar oddahnili, ko je bil konec te strašne voznje in ko so mogli truplo izkrcati na suho.

Pogled na umorjenko je bil grozen. Ženska je bila namreč zadaj privezана na kol na raznih delih telesa. Oblečena je bila v plašč, vezi pa je imela čez prsa, čez noge, čez vrat. Roke je imela ob kolu navzgor in vse kaže, da je bila privezана ob kol z rokami navzgor. Truplo je bilo že zelo razpadlo. Morda bi ležalo še dalj, ako ga voda ne bi nabrekla, tako, da se je dvignilo iz tolmuna. Zelo verjetno je, da so morilci — morda je bil le eden, morda več — navezali na kol s truplom umorjenke težek kamen, ki je truplo s kolom pogreznil na dno tolmuna. Truplo se je najbrž odtrgalo od kamna in s kolom vred splavalo na vrh vode, kjer je vsaj dober teden dni povzročalo smrad, ne da bi kdo truplo opazil. Truplo je bilo nato prepeljano v mrtvašnico v Dobu. Kraj, kjer je bilo truplo najdeno, je oddaljeno komaj kakšnih 200 metrov od stalnega doma pokojnice. Truplo je bilo položeno v krsto tako, da je šel vanjo tudi kol, ki je na obeh straneh krste molil ven.

Nerazjasnjen je še vedno motiv zločina in prav tako ni znan zločinec. Pokojna Marija Penko je bila rojena na Viru leta 1878 ter je torej tam domačin-ka. Bila je poročena, njen mož pa je zadnje čase živel stran od nje, pravijo, da je hlapec nekje v ljubljanski okolici. Z možem je bila pred leti v Ameriki, kjer se je navzela nekaterih podgospokih navad. Pred leti se je vrnila ter se nastanila v Podrečju pri Domžalah, kjer je kupila prtilično, a precej prostorno hišo z njivo in vrtom. Z možem nista imela otrok. Sicer pa sta šla kmalu narazen. Ona je nekoliko živala sosedom, v zadnjih letih pa je s tem delom prenehala. Bila je znana kot zelo varna, oziroma skopka ženska in ljudje so menili, da ima nekaj jurjev pod palcem. Pred meseci je dala nekemu so-

sedu kratkoročno posojilo, ki ga je seveda izterjala. Njena strast pa je bilo pravljanje. S komerkoli je imela poslovne stike, s tem se je spustila v tožbo. Njen oče je umrl pred par leti, njena mati pa se je že več let preživljala z beračenjem, dokler si ni spomladl zlomila noge ter jo je občina oddala v hiralnico v Mengšu. Mariji Penkovi je bilo končno pred dvema letoma posestvo prodano. Kupil ga je 27 letni Franc Hribar, ki pa ga je oblast preklicala ter je v njegovem imenu podpisal pogodbo njegov skrbnik mizar Ivan Petek. Penkova si je izgovorila stanovanje do smrti in štiri brazde njive. Prav zaradi svoje tožbarske strasti si je Penkova nakopala več sovraštva ter je postala med vsemi nepriljubljena, in morda moremo tu iskati vzroke tega strašnega zločina. Zgledu svoje matere je sledila tudi "ugledna" Američanka Marija Penkova. Ko je zapravlila svoje prihranke s tožbami in je morala celo svojo hišo prodati, je pričela beračiti. Zadnje potrebe za ta način preživljanja pa vendar ni še imela, zakaj sosedje so vedeli, da ima spravljenih nekaj jurjev, da ima nekaj zlatnine, dobro kolo in celo gramofon. Beračila je torej bolj iz skopuštva in pa iz bojazni, da se ji ne izmakne zadnji ostanek premoženja.

Kakor poročajo sedaj, so aretirali Franca Hribarja, ki je zločin že priznal.

—V Zgornji Dragi pri Višnjih gori je v starosti 75 let umrl Janez Skufca, posestnik, trgovec in cerkveni ključar.

—Umril je v Smihelu pri Žužemberku v starosti 77 let g. Jože Kastelic, oče g. svetnika in mestnega župnika na Jesenicah Antona Kastelica in izseljenškega duhovnika v Argentini g. Joškota Kastelica. Pokojni je bil celih 41 let cerkveni ključar župne cerkve v Smihelu ter je s svojo odločnostjo veliko pomagal, da se je zidala lepa cerkev sv. Mihaela.

—V Šmartnem ob Paki je umrl v visoki starosti 91 let nadiučitelj v p. g. Simon Škrabl.

—V Ljubljani je umrla Katarina Volek, zasebnica.

—V Skofji vasi pri Celju je od kapi zadeta umrla daleč na okrog znana gostilničarka gospa Marija Verstovšek.

Če verjamate al' pa ne

Rojak je bil v družbi nekaj vnetih rdečkarjev, ki so razpravljali o darvinizmu, ki uči, da človek izhaja od opice. Rdeči bratci so se vsi strinjali s tem naukom, samo ta rojak je imel pomiselke, rekoče:

"Je že mogoče, da izhajate od opice, ampak za svoje prednike pa vem, da so vsi prišli iz Žužemberka."

Neka ženska je pripovedovala svoji sosedji:

"Veš, Katrea, danes je moj god. Sinoči so mi prišli zapet podoknico pevci od Ilirije. Napol v sanjah sem že bila, ko so prišli in v polsnu se mi je zdelo, da sem v nebesih in da poslušam angelsko petje. Obrnem se v postelji in pri tem začenem ob svojega moža in takoj sem vedela, da nisem v nebesih."

V davnih, davnih časih je bilo, ko so imeli v nekem večjem kraju na Dolenjskem postavljene vislice, na katere so čebšali rokomačve. Prigodi se pa, da bi imeli tudi v sosednjem kraju obesiti zločinca in ker niso hoteli imeti stroškov s postavljanjem vislic, so šli prosit sosedo, če bi jim hoteli posoditi vislice za en dan. Toda ti so jih nakratko zavrnil, rekoč:

"Vislic vam pa že ne posodimo. Te imamo samo za nas in za naše otroke."

KRIŽEM PO JUTROVEM

Po nemškem izvirniku K. Maya

Ko je spet vstopil, mu je bilo na obrazu videti, da mu je vranec vzbudil prav posebno spoštovanje do mene. Arabec sodi človeka po njegovem konju.

"Ma ša llah! Plemenito žival imaš! Allah ti jo obvaruj! Poznam ga, tega vranca!"

"Hm!"

Ni mi bilo posebno prijetno, kljub časti, ki mi jo je prinašal plemeniti vranec. Če bi bil Mohammed Eminov vranec, to tako dobro znan, mi je utegnil še lepe sitnosti povzročati. Prav lahko je izdal vse moje namerje!

Ali pa tudi ne.

"Odkod ga poznaš?" sem povprašal šejha.

"Najboljši konj Haddedinov je."

"Poznaš Haddedine?"

"Vse rodove poznam. Tebe pa ne poznam."

"Poznaš šejha Haddedinov?"

"Mohameda Emina?"

"Da. On me je poslal."

"Kam?"

"K tebi!"

"On da te je k meni poslal?"

"Prav za prav ne. Vendar pa prihajam tudi k tebi."

"Počij si najprej! Potem boš govoril."

"Nisem utrujen in kar ti moram povedati, je tako nujno in važno, da bi ti najraje takoj povedal."

"Govori!"

"Čul sem, da so Džovari tvoji sovražniki."

"Moji sovražniki so!" je odgovoril in obraz se mu je stemnil.

"Tudi moji sovražniki so in sovražniki Haddedinov."

"Vem."

"Pa veš tudi, da so se Džovari zvezali z Abu Hammedi in z Obeidi in da nameravajo Haddedine napasti?"

"Vem."

"Pravili so mi, da si se zvezal z Alabeidi in da hočeš napasti Džovare."

"Da."

"Prihajam k tebi, da se o tej zadevi pomeniva."

"Torej pa ponavljam: dobrodošel si mi!"

Pa pokrepčaj se in počij ter počakaj, da zberem starešine."

V eni uri je sedelo osem mož okrog šejha in mene. S slastjo so si rezali ogromne grizljaje s pečenega koštruna, ki ga je šejh dal medtem pripraviti. Starešine Abu Mohammedov so bili.

Pripovedoval sem jim, kako sem prišel k Haddedinom in kako me je šejh Mohammed Emin izbral za sela.

"Kaj nam svetuješ?" me je vprašal šejh.

"Nič. Vaše glave so osivele, jaz pa sem še mlad. Ne spodobi se, da bi v zboru starešin mlad človek nasvete dajal."

"Iz tvojih besed govori modrost. Mlad si še, pa tvoj razum je star in izkušen, sicer bi te Mohammed Emin ne bi izbral za svojega poslanca. Poslušaj te bomo, se posvetovali in se odločili."

"Koliko mož šteje tvoj rod?"

"Devetsto."

"In rod Alabeidov?"

"Osemsto."

"Torej skupaj tisočsedemsto mož. Ravno polovico tega, kar je sovražnikov."

"Koliko mož imajo Haddedin?"

"Tisočensto. Pa na številu ni toliko, važnejše so druge okoliščine."

Ali vam je znano, kdaj se mislijo Džovari združiti z Abu Hammedi?"

"Na dan po prihodnjem jom el-džuma."

To je bilo prihodnje soboto. Vprašal sem:

"Ali veš to natančno?"

"Med Džovari imamo zavez-

nika, ki nas o vsem obvešča."

"Kje se bodo zbrali?"

"Pri razvalinah Han Harinin."

"In potem?"

"Potem se oba rodova združita z Obeidi."

"Kje?"

"Med vrtincem Kelab in hribovjem Kanuta."

"Kdaj?"

"Tretji dan po prihodnjem jom el-džuma."

To je bilo po našem v nedeljo. Nadaljeval sem:

"Izredno dobro si poučen! — Kam pa se nato obrnejo?"

"Potem bodo šli naravnost na Haddedine."

"In kaj mislite storiti vi?"

"Napadli bomo med tem njihov tabor, kjer bodo ostale le žene in otroci, in jim bomo odvedli njihove črede."

"Ali bo to pametno?"

"Vzeli si bomo, kar so nam ukradli."

"Čisto prav! Toda Haddedinov je le tisočensto, sovražnikov pa tritisoč. Zmagali bodo, se vrgli na vas in vam vzeli, kar ste jim zaplenili, pa še vaše črede povrh!"

Povej, če ne govorim prav!"

"Prav govoriš! Mislili smo, da pridejo Haddedinom drugi rodovi Sammarov na pomoč."

"Te namerava napasti mosulski namestnik."

"Kaj nam svetuješ? Ali ne bi bilo bolje sovražne rodove posamič napasti?"

"Premagali bi enega in si nakopali druga dva na vrat!"

Vse tri je treba napasti obenem. In sicer tam, kjer se bodo zbrali, pri vrtincu Kelab.

(Dalje prihodnjic)

DNEVNE VESTI

Rev. Coughlin v boju za avtomobilске delavce

Detroit, 1. julija. — Rev. C. Coughlin je danes začel s posebno kampanjo po vsej državi Michigan, da pribori delavcem v avtomobilskih tovarnah minimalno plačo na leto, ki naj znaša \$2150.00 za moža. Coughlin je predložil večeraj svoj načrt tekom javnega zborovanja, katerega se je udeležilo 9000 avtomobilskih delavcev. Coughlinov načrt se glasi, da se profit ne sme uničiti v avto industriji. Ta profit naj se vporabi, da se delavcem plačujejo tako visoke plače, da se bodo lahko pošteno preživljali.

Pariški politikarji v dvo-boju radi časti

Pariz, 1. julija. — Med sedanjim predsednikom mestne zbornice in njegovim prednikom je prišlo večeraj do dvoboja s pištolami. Predsednik zbornice, Chiappe, ki je bivši policijski načelnik mesta Pariza, je dobil od Pierre Godina, bivšega načelnika mestne zbornice, poziv na dvoboj radi razžaljenja časti. Godin je očital Chiappeju "politično nemoralnost." Politika sta streljala na 25 korakov s pištolami. Godin je ustrelil dvakrat in nič zadel, a Chiappe je zadel z drugim strelom Godina v nogo. Sedaj je čast oprana.

Kolonisti v Alaski vi radi šli domov

Palmer, Alaska, 1. julija. — Med kolonisti, katere je vlada pred kratkim naselila v Matanuska dolini, vlada vedno večje nezadovoljstvo. Že do 20 odstotkov kolonistov se je izjavilo, da bi radi odpotovali domov, toda ne morejo radi pomanjkanja denarnih sredstev. Mnogi trdijo, da razmere in okoliščine v Matanuska dolini niso take, kot jih je slikala vlada.

Paul Heyse:

Furija

(Prevod za "Ameriško Domovino") (Nadaljevanje)

Antonio je čakal, čakal, in proti večeru se je mladenka vrnila. Čim je stopila na obrežje, jo je Antonio, preden je mogla preprečiti, prijel, dvignil v naročje ter liki otroka nesel v čoln. Ko je sedla na klop, je razvezala culo ter pričela jesti kruh, kajti v Capri ni jedla ničesar.

Antonio se je sklonil ter vzel iz košare, ki je bila zjutraj še polna, par pomaranč ter jih ponudil mladenki. "Tukaj je nekaj, kar lahko prigrizneš s kruhom," je rekel. "Pa nikar ne misli, da sem jih zate hranil; strkljale so se iz košare in sem jih našel šele, ko sem prinesel prazno košaro nazaj v čoln."

"Kar sam jih poje; kruh je zame dovolj dober."

"Le vzemi; so osvežujoče v tej vročini, ti pa si tako daleč hodila."

"Pila sem vodo in to me je osvežilo."

"No, prav; kakor hočeš."

Zopet molk.

Tako sta sedela v čolnu kakor dva nespravljiva sovražnika. Antonijev navadno dobrodušni obraz je bil vroč in rdeč; z vesli je udarjal tako krepko, da je brizgal naokoli bela pena in je par napelj zmolečilo tudi mladenko. Ona se je delala, kakor da vsega tega ni opazila in je gledala preko čolnovega roba v vodo.

Zdaj sta bila že daleč zunaj na odprtem morju. Otok Capri je bil daleč za njima, domača obala pa še daleč pred njima. Nobenega jadra ni bilo na vidiku, nobenega galeba v zraku. Antonio se je naglo ozrl okoli sebe, vsekakor odločen za neko stvar. Nenadoma je izpustil vesli. Laurela se je nehote ozrla.

"Temu je treba storiti konec!" je nenadno bruhnilo iz mladeniča. "Saj je že tako predolgo trajalo! Cudim se le, da me ni že umorilo! In ves ta čas si videla in vedela, kaj se v meni dogaja, ti pa si mi samo obračala hrbet!"

"Kaj pa naj bi bila storila ali ti rekla?" je odvrnila. Morda sem res videla, da hočeš nekaj pričeiti z menoj, toda nočem, da bi me vlekli ljudje po zobeh. ... Nimam namreč namena, da bi te vzela za moža. ... ne tebe, ne koga drugega!"

"Ne koga drugega? Zmerom ne boš tako govorila! Zdaj praviš tako, ker nisi hotela slikarja. Hm, zdaj si še otrok! Toda nekega dne se boš premislila, pa boš vzela prvega, ki ti bo stopil na pot!"

"Kdo naj vidi v bodočnost? Morda bom nekega dne res iz-

premenila svoje nazore. Pa kaj je tebi do tega?"

"Kaj mi je do tega?" je izbruhnil. "Kaj mi je do tega? Saj dobro veš! Povem ti samo toliko, da bo moral žalostno poginiti oni, napram kateremu se boš pokazala prijaznejšo, kakor si napram meni!"

"Ali sem ti kdaj kaj obljubila? Ali sem jaz kriva, če hiazniš? Kakšno pravico pa si lastiš do mene?"

"Ah, saj vem!" je vzkliknil. "Moja pravica ni nikjer zapisana. Toda čutim, da imam prav tako pravico do tebe, kakršno imam do nebes, če bom umrl kot dober kristjan. Ali misliš, da bi mogel prenašati, če bi te videl hoditi v cerkev z drugim, dekleta pa bi se iz mene norčevala?"

"Stori, kar hočeš, toda mene ne boš ustrašil s svojimi groznicami!"

"Čakaj, ne boš dolgo tako govorila!" je rekel strastno. — "Jaz nisem eden onih, ki bi pustili, da bi jim bilo vse življenje zagrenjeno od dekle tvoje sorte! Tukaj si v moji oblasti, zapomni si, in storila boš to, kar jaz hočem!"

Ona ga je osuplo pogledala in rekla:

"Če hočeš, me lahko ubiješ!"

"Pri Bogu! Storiš bom to, toda šla bova oba skupaj! Tu doli je za oba dovolj prostora! Otroci, ne morem ti pomagati. ... " je rekel skoraj sanjavo. "toda doli morava skupaj, in sicer takoj!" Ob teh besedah je naglo vstal ter jo zgrabil za roko. Toda v istem trenutku je potegnil svojo desnico naglo nazaj: dekle ga je ugriznilo vanjo.

"Tako torej. ... torej tukaj sem v tvoji oblasti!" je vzkliknila mladenka. "Prav!" in ob teh besedah je skočila iz čolna v morje.

Za trenutek se je potopila, nato pa je prišla zopet na površino in z močnimi udarci je pričela plavati proti kopnini. ... Njeno krilo se je oprjemalo njenih nog, toda ona je molče plavalala naprej.

On je v grozi strmel za mladenko. Nato pa je pograbil vesli ter pričel z vso močjo veslati za njo, dočim mu je iz dečnice lila kri ter se zbirala na čolnovem dnu.

V prihodnjem trenutku je bil ob njeni strani. "Za božjo voljo," je vzkliknil. "Vzpi se v čoln! Bil sem blazen! Prišlo je name kakor strela iz jasnega neba in me je popolnoma zmedlo. Saj nisem vedel, kaj delam in govorim. Saj te niti ne prosim, da mi odpustiš, Laurela, samo to te prosim, da se vzpi nazaj v čoln!"

Deklica je plavalala naprej, kakor da ga niti ne sliši.

"Nikoli ne priplavaš do kopnine! Kopnina je dve milj od-

daljena. Spomni se na svojo mater! Če se ti pripeti nesreča, bom umrl od žalosti!"

Mladenka je premerila z očmi razdaljo do kopnega, nato pa se okrenila proti čolnu, se prijelja z rokama za rob ter se vzpela vanj, preden ji je mogel on pomagati. Kakor hitro je on zdaj videl, da je na varnem, je spet prijel za vesli ter pričel veslati, dočim si je ona pričela molče izžemati obleko ter si otrešati vodo iz las. Ko je njen pogled padel na dno čolna, je opazila tam kri, nakar se je ozrla na njegovo ranjeno roko, s katero je veslal, kakor da bi se ne bilo nič zgodilo.

"Vzemi to," je rekla ter mu ponudila svoj robec. On pa je odmajal z glavjo ter veslal. Čez nekaj časa je deklica vstala, stopila k njemu ter mu trdno zavezala robec okoli rane. Nato pa, v stremljenju, da bi mu pomagala, je vzela eno veslo ter pričela krepko veslati. Oba sta bila bleda in oba sta molčala.

Sonec je stalo že nizko, ko sta pristala. Laurela je še enkrat otrešla svoje krilo, ki je bilo že skoraj suho, nakar je skočila na kopno.

"Addio!" je rekla Laurela, ko je stopila na stezo, ki je vodila v reber proti pečinam.

(Dalje prihodnjic.)

DNEVNE VESTI

Država Illinois dobila starostno pokojnino

Springfield, 1. julija. Danes gre v veljavo po državi Illinois nova postava, ki dovoljuje vsaki osebi, stari 65 let ali več, en dolar dnevne starostne pokojnine, ako nima nobenih sredstev za življenje.

100,000 atletov korakalo v Moskvi

Moskva, 1. julija. Preko "rdečega trga" je večeraj korakalo več kot 100,000 atletov, mož, žensk in otrok. Vršila se je letna sportna parada. Tisoče otrok je nosilo s seboj gajbice, v katerih so se nahajali globi, katere so izpustili nad spomenikom Lenina. Parada je trajala štiri ure. Končno je proizvajalo 50 vojaških zrakoplovov razne vrste v zraku.

Abesinija protestira proti Belgiji

Addis Ababa, Abesinija, 1. julija. — Abesinska vlada je te dni sklenila ostro protestirati proti Belgiji, ker je slednja prepovedala pošiljati strelivo in orožje v Abesinijo. Abesinija je naročila v Belgiji več orožja in ga tudi plačala, ko je belgijska vlada blago zaplenila.

400 brezposelnih padlo v vodo tekom slavnosti

Nanticoke, Pa., 1. julija. — Klub brezposelnih iz Luzerne county je imel večeraj piknik v bližnjem gozdnem parku. Tekom piknika so priredili v paviljonu, ki je zgrajen nad potokom, ki teče skozi park, razstavo otrok za nagrade. Par sto ljudi se je nahajalo v paviljonu, otroci in njih matere. Medtem je zunaj izbruhnila nevihta in stotine nadaljnjih ljudi se je zateklo v paviljon. Radi velike teže so se tla paviljona podala in vsa zgradba se je zrušila in padla v vodo. Nod 400 ljudi se je na ta način ponesrečilo. Pravi čudež pri tej nesreči je, da nihče ni bil ubit, dasi so padli 30 čevljev globoko. Iz vseh bližnjih mest so dospeli zdravniki, ki so več ur obvezovali ranjence.

Pet dečkov ubitih, nad sto ranjenih

Turin, Italija, 1. julija. Pet dečkov je bilo ubitih in 110 ranjenih, ko so se peljali na vojaških busih na neki izlet in vežbavnja. Mnogo otrok je tako ranjenih, da ne bodo ostali pri življenju.

Nadvojvoda Oton je postal "doktor politike"

Bruselj, 1. julija. — Nadvojvoda Oton, ki misli nekega dne zasesti avstrijski prestol, je večeraj na univerzi v Louvainu preстал z odličnim uspehom skušnjo in je dobil naslov "doktorja politike."

MALI OGLASI

Stanovanje se odda
na 6026 St. Clair Ave., zadej; obstoji iz 4 sob, vse nanovo papirano in prebarvano. Jako lepo stanovanje. Vprašajte pri Bruss Radio Service, 6026 St. Clair Ave. (157)

Mi imamo pooblastilo, da lahko sprejemamo relifna naročila za dober premog.
The New Buckhorn Coal Co.
978 East 67th Street
HEnderson 4250
(July 1,2,3,5,6)

Za plumberska dela in za napeljavlo gorkote se pogovorite z
A. J. BUDNICK
6707 St. Clair Ave.
tel. HEnderson 3289 ali telefoni-rajte na dom KEmmore 0238-M.
Telephone: Michigan 2122

V spomin

druge obletnice smrti našega ljubljene in nikdar pozabljenega soproga in očeta

Joseph Gerbeck

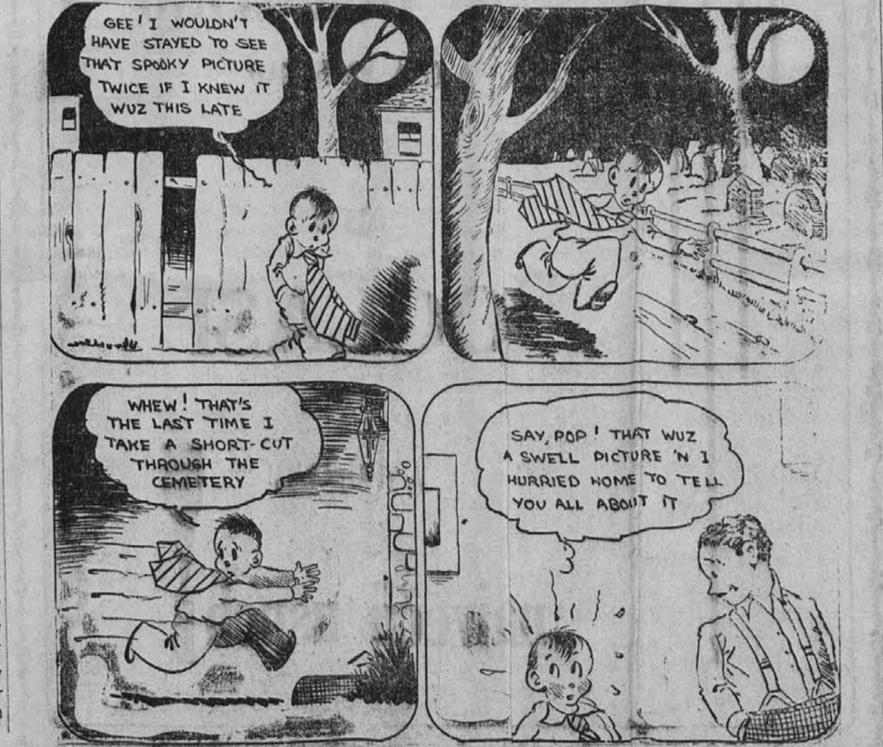
ki je zatisnil svoje mile oči dne 30. junija 1933. Se vedno žalujemo za Teboj in s solzami objokujemo Tvoj grob. Tvoj spomin v naših srcih ne bo nikdar izumrl.

Zalujoci:
Mary Gerbeck, soproga;
Raymond, sin; Betty Mae, hčerka.
Cleveland, O., 2. julija, 1935.

POSEBNOSTI za 4th July

in za ves ta teden vam nudimo vsakovrstno suho meso in sicer:

Suhi želodci, mali, izvrstni, ft. 23c
Najboljše suhe klobase, ft. 25c
Suhi butts, mali, ft. 29c
Suhi cottage hams, funt 31c
Najboljše salame, ft. 29c
Okusne vinarice, ft. 19c
Najboljše domače šunke, ft. 25c
Round in sirloin steak, ft. 21c
Kokoši za peč ali pohanje, ft. 25c
Solatno olje, gal. \$1.09
KRIZMAN'S
Cash Markets
6220 St. Clair Ave.
1132 E. 71st St.

Buckeye GREEN SEAL Beer

A FAVORITE BREW since '72

Buckeye GREEN SEAL Beer

POSKUSITE ENKRAT BUCKEYE PIVO!

Gotovo se vam bo dopadlo in boste vedno tega pili. Izdeluje ga ena največjih pivovaren v državi Ohio.

JOHN POTOKAR
DISTRIBUTOR FOR BUCKEYE BREWERY CO.
6511-19 St. Clair Ave. Tel. HEnderson 4629
Pokličite nas in pripeljemo na dom

SKOZI SIBIRIJO

pripoveduje MARTIN MUC

Mrtvi aktorji v moji žaloigri naj v miru počivajo! Živim pa moram reči samo to, da jim je bila igra z nasprotnikom, ki je bil dvajset tisoč kilometrov oddaljen od pozornice, lahka. Reči jim moram, da so zmagali, a jaz, ki sem bil poražen, nočem nič drugega, nego da jim priznavam zmago, četudi so si nartgali lavorik z mojega grma, in še malo ne mislim na maščevanje.

Ljudje pravijo, da je hijena nevarna in krvoločna zver, ker ne napada vedno svojih žrtev, kakor to delajo druge živali, ampak le tedaj, kadar je stradana. Hijena je lena in strahopetna in ima pogum le, kjer slutj mrhovino. V svoji požrešnosti pa niti ne opazi, da včasih žrtvi še utriplje srce, in niti ne sliši njenega prikritega vzdihovanja, ker ga noče slišati, temveč gloda neutrudno naprej, saj pri taki žrtvi ni pričakovati odpora.

Pust, meglen in deževen dan se je nagibal h koncu, ko se je naš vlak bližal Ljubljani. Vsa okolica se je zavijala v meglo, iz katere sta strmela v dolgočasje samo sivi grad in čudno bela cerkva na Rožniku. Veselje, ki se me je polastilo, ko smo za Postojno zavozili na jugoslovensko ozemlje, in me je spremljalo do ljubljanskega polja, mi je hipoma prešlo. Lovčevalo se so me mučne misli, ki so se strnjale le v eno, skeleče vprašanje: Kaj bo z mano, ko stopim iz voza bolan, utrujen, brez gorke obleke? Po tolikih letih se vracam v domovino, a kakšen se vracam? Kakor bešač, ki ga je človeška družba že davno izločila iz svoje srede in ga prepustila usodi.

Jadrno smo se bližali mestu, odkoder sem se bil pred štirinajstimi leti odpeljal čil in mlad na fronto. Zdaj sem se pa čutil starega in razbitega od udarcev, ki mi jih je delila usoda vsa ta dolga leta.

Vlak je zavozil na postajo. V vozu je nastalo veselo razpoloženje in poslavljanje. S perona so mahali znanci in prijatelji v pozdrav. Le mene ni pozdravljali nihče. Živa duša me ni pričakovala.

Zadnji sem stopil iz voza in premišljal, kam naj krenem. Dež je rosil v hladni večer in ničla se je vedno bolj zgoščevala. Zapustil sem postajo in se napotil v mesto, a nisem vedel, kam naj se obrnem. Vso noč sem taval okrog v mrazu in dežju in bil v skrbeh, kaj mi prinese prihodnji dan.

No, drugi dan se mi je proti večeru posrečilo, da sem našel zavetišče pri nekdanjem znanecu, ki je imel razumevanje za mojo nesrečo in mi je ponudil, kar je pač mogel, da me reši iz obupnega položaja. Postelje mi sicer ni mogel dati, pač pa mi je dovolil, da lahko prenočujem v njegovi delavnici na mizi ali na tleh, kjer mi bolj ugaja. Tudi blazine in odeje mi ni mogel dati, a sem bil vesel, da sem bil vsaj pod streho in na gorkem.

Naslednje dni sem iskal po mestu dela, dobil sem ga šele čez teden dni. Zdaj sem se počutil nekoliko bolje, ker sem si vsaj lahko privoščil toplo hrano. A postelja je ostala še vedno ista, ker me je trla bolezen in me ovirala, da nisem mogel zaslužiti več. Moral sem torej biti zadovoljen s trdim ležiščem.

Čez štirinajst dni se je zglasil v delavnici, kjer sem bil zaposlen, gospod v uniformi in z aktovko v roki. Prav vljudno je vprašal:

"Ali je tu neki Muc?" Začuden sem ga gledal, ko je stopil k meni z listino v roki in zahteval, da moram takoj plačati 110 dinarjev, ker je sicer primoran, da mi zarubi moje plačo.

Stal sem pred njim kakor okamenel. "Zakaj neki moram plačati?" sem ga vprašal iznenaden. "Saj vendar nisem nikomur ničesar dolžan! Kdo pa naj mi kaj zaupa?"

Mož je pogledal v listino in me hladnokrvno zavrnil: "Saj ni res, kar govorite! Zunanjemu ministru ste dolžni 110 dinarjev. To vsoto ste prejeli pred tremi tedni od našega konzula v Trstu."

Mraz mi je šinil po kosteh, ko sem slišal to pojasnilo. Komaj toliko zaslužim s svojim delom, da ne poginem od lakote pa mi je že mož postavil za petami in zahteva, naj povrnem podporo, ki sem jo prejel v Trstu in o kateri sem bil trdno uverjen, da je to velikušna pomoč, izkazana vračajočemu se vojnetu ujetniku, da se mu tako omogoči vrnitev domov.

Nič drugega mi ni preostajalo, kakor da sem si izposodil od svojega plače. Vsota sicer ni bila velika, vendar pa je bila za me velikega pomena, ker sem si na vso moč prizadeval, da bi si čimprej prihranil denar, ki mi je bil potreben, da se vrnem na dom. A tja nisem hotel priti praznih rok in me je bilo sram, da bi stopil pred sodrodnike in znance kakor bešač.

Kakal sem potrpežljivo in le vedno varčeval. Nenadoma mi je priskočil gospodar na pomoč. Posodil mi je površnik. Neki drug prijatelj, s katerim sva nekoč skupno prenašala dobrotojnega ujetništva v Taškentu, mi je ponudil primerno vsoto, da se lahko odpravim v svoj rojstni kraj.

Z veseljem sem sprejel njegovo ponudbo in že s prvim vlakom sem se odpeljal iz Ljubljane.

Zadnje dejanje žaloigre Vlak je drdel po prijazni dolenjski zemljici, ki me je po tolikih letih spet pozdravljala s svojimi zasanjanimi holmci in tihimi dolinami. Jaz pa sem slonel v kotu ob oknu in nikakor nisem bil vesel tega svidenja. V duši me je grizla silna trpkost in vse misli so mi bile tako težke, kakor bi se vozil k pogrebu — k pogrebu nekoga, ki mi je bil najljubši na tem svetu.

Evo, štirinajst let sem sanjarril po tujih krajih o tej vožnji med dolenjskimi griči. Predstavljal sem si jo kot nekaj lepega, polnega sonca in vriska, jočnega veselja. A vsega tega danes ni prav nič, ne veselja, še manj pa sonca. Samo žalost gre z mano in v srcu kljuje nemir bolj ko kdaj prej.

Spominjal sem se onega dne, ko sem odhajal na fronto in se poslavljaj od mlade žene in od sinčka, ki je komaj utegnul pogledati prvič očetu v obraz. A ta slika se je naglo razpršila in vse misli so me siloma potegnile v ujetniško taborišče v Taškentu leta 1916. In zopet sem skupaj s svojima sotrpinama, z učiteljem Grčarjem, ki živi sedaj v Mariboru, in s Seškom, ki biva danes v Medvodah. Ker nismo imeli drugega dela, smo si preganjali dolgčas s spiritizmom. In medij je pričel nenadoma govoriti o meni in mi pričel razkrivati tajnosti moje družine, živeče daleč doli v domovini. A te tajnosti so čudne, poniževalne zame in grozne, če bi jim posvetil v obraz.

Hudomušneži pa so se me takoj polotili in zbadanja in norčevanja ni bilo ne konca ne kraja.

"Medij je pošten in pove vse po pravici," me je drezal nagnjiv Sešek. "Prijatelj, nič ni čudnega, da ne dobiš nobene pošte od doma. Slana pa ženska zvestoba sta si podobna kakor jajce jajcu."

Val revolucije me je vrgel na sever, v Blagoveščensk, odkoder pet let nisem mogel ničesar sporočiti domov. Šele proti koncu leta 1922 se mi je posrečilo odposlati več pisem v rojstni kraj. Željno sem pričakoval odgovora, da mi razblini zle slutnje, ki so me mučile že toliko let. Odgovora pa nisem dočkal. Pot me je vodila še višje gori na sever.

Po povratku pa sem vendar našel pisma, ki so me čakala že delj časa. Bral sem jih in s strahom spoznal, da je spiritiistični medij v Taškentu v mojem slučaju zadel resnico. Pisma so mi poročala o tragedijah, ki jih preživlja moj dom. Žena mi je umrla, otroka po mi oskrbuje moj naslednik v ženini ljubezni. In še drugih podrobnosti so bila pisma vsa polna, da mi je rdečica sramote silila v lice.

Tiste trenutke bi bil obupal, da se nisem oklenil rešilne misli, ki mi je pričela govoriti v enomer: Obrekovanje je to, grodo obrekovanje! Veruj, da tvoj dom ni omadeževan in te čaka tak, kakršnega si zapustil. Veruj, dokler se ne vrneš in sam uveriš!

Vlak vozi počasneje in se naposled ustavi. Iz voza stopim jaz sam — živi mrlič. V Metlički me gleda vse z nekako pričajno grozo v očeh, kakor da sem se v resnici dvignil iz groba in sem še ves poln mrtvaškega duha. Že pred davnimi leti so me proglasili za mrtvega in me črtali iz svojih spominov. Bled in nemiren sem povpra-

ševal, a izvedel sem toliko zame strašnih novic, da sem se še tiste trenutke nešteto krat pokesal, da sem se vrnil in si dejal, da bi bilo zame stokrat bolje, ako bi bil poginil v sibirskih samotah in se ne bil nikoli povrnil.

Zle slutnje, ki so me preganjale na vsej neskončni poti, me niso varale. Moje domače ognjišče je bilo oskrunjeno in razdejano, polno sramote in ponižanja. Tuj človek se je bil priklatil na moj dom in se polastil vsega, kar sem z marljivo vostjo nabiral vsa svoja mlada leta. Ugrabili so mi edinega otroka in ga izročili jastrebu varstvo. — Mar zato, da bo zatajil svoj rod in se naučil vsega onega, kar mu ni bilo nikdar prirojeno.

Stal sem na razvalinah svoje sreče in svojega življenja. Zapušen od sveta in vsega, kar mi je bilo drago in sveto. Nisem preklinjal in jokal. Samo žal mi je bilo, neskončno žal da sem stopil iz svojega groba in hotel oživeti v življenje, ki ga že davno ni bilo več — ne v meni, še manj pa v drugih. Mrlič spada v grob in ne prenese rezke svetlobe, s katero ga žge neusmiljena realnost in ga podi nazaj, odkoder se je pojavil. Čemu le sem se povrnil, da si po neizmernem življenju dolgih let zasekam nove rane, da gledam zdaj to, česar bi ne bil smel gledati nikoli?

Hotel sem si poiskati svojo pravico. A dvomil sem, da mi bo uspelo. Kdo se bo zavzemal za izobčereca, čigar prihod je vsem le v zmedo in v napotje? Trkal sem od urada do urada, povsod so me sprejemali kot resničnega mrliča. Znanci so mi sporočili le toliko, kolikor sem za silo potreboval v svoji borbi. Hotel pa sem zvedeti vse, do podrobnosti vse, kar se je zgodilo na mojem propadlem domu. Stopil sem v župni urad in zahteval mrliški list od svo-

je pokojne žene. Tam sem zvedel, da je umrla 21. oktobra 1922 kot vdova po Martinu Mucu, ki ga že davno pokriva hladna ruska zemlja. Čudil sem se svoji lastni smrti, še bolj pa sem se moral čuditi, kako so me mogli proglasiti za mrtvega, ko vendar niso imeli nobenih dokazov, da sem res umrl.

Šel sem na sodišče ter brskal po raznih spisih, ki so zadevali razmere v moji družini. Našel sem v njih marsikaj zanimivega. Tu nisem bil nikjer označen kot mrtev, temveč kot pogrešan. Kako je prišel župni urad do tega, da me je označil za mrtvega, mi je še danes velika uganka. Ali to še ni najhujše; najhujše sem našel šele, ko sem prebiral sodne akte. — Tam so bile zapisane stvari, da so se mi lasje jezili. . .

Pojavil se je Bog ve odkod pritepenec, se prisladkal v mojo družino in čez noč prevzel vse moje pravice. Žena ga je vzela k sebi, ga oblekla z mojo obleko in ga takorekoč kupila z mojim prihranki. Pričela sta veseli gostilniški obrt in šlo je prav po stari navadi: "Vince je sladko, teče prav gladko, staram in mladim korajžo daje."

Čudim se, da se ta dva človeka nista tesneje zvezala s svetim zakonom, ko sta vendar že imela naraščaj. Saj ju vendar strogi predpisi katoliške vere niso mogli prav nič ovirati, ko pa je bil prvi mož žene cerkveno označen za mrtvega in je bila ona svobodna vdova.

Kakor sem že omenil, sodni

spisi so mi pojasnil imarsikaj, med drugim tudi to, da je moj naslednik, divji mož moje pokojne žene, 28. decembra 1922 prijavil samega sebe k zapuščini kot dedič. Tu bodi le na kratko omenjeno, da je on v času mojega povratka v domovino spal na moji mehki postelji, medtem ko sem moral biti jaz zadovoljen s trdim ležiščem.

Kakor strela iz jasnega neba je moralo svoj čas učinkovati moje pismo, v katerem sem sporočil svoji ženi, da sem živ in zdrav v oddaljenem kraju in da se vrnem v domovino, kakor hitro mi bo to mogoče. Kakor razvidno iz akta, je dospelo to pismo v domovino 1. februarja 1923.

To pismo je vendarle doseglo, da so že 12. februarja 1923 napravili nov dogovor, v katerem je omenjeno, da sta preskrba in vzgoja mladoletnika pri stari materi vse bolj zavarovani kakor prej.

V sodnem aktu je stavljen ta dogovor, ki vsebuje več zanimivih točk. Najzanimivejša pa je naslednja, ki jo navajam doslovno: "Nedoletni Mirko Muc izgubi sedaj res vlogo po 6000 K, toda se ne da pomagati, ker se sedanega obvezanca ne da nikjer prijemati; sicer pa bi bilo krivično od njega vse zahtevati, kajti prevzel je svoje obveznosti v veri, da mu pripade tudi vsa obleka odsotnega moža pokojnice in užitek poljater gozda moževega, kar je vse odpadlo."

In res se ni dalo nič več pomagati. Spisi so mi različno povedali vse to in drugača mi ni preostajalo, kakor da se sedaj uklonim dejanskemu stanju in se obrnem tja, kjer me še niso proglasili za mrtvega. Mogoče me čaka tam še življenje, vredno človeka. Saj me je usoda dovolj preganjala. In če bi se dogodilo, — česar pa naj me Bog čuva! — da v tem čudnem življenju zagrešim zlo-

čin in me zaradi njega obsodijo na smrt, mi bo lahko. S pisanim, uradno potrjenim dokumentom vedno lahko dokazem svojo istovetnost, obenem pa tudi dejstvo, da sem že mrtev. Umrlega človeka pa menda ne bo kazalo še enkrat obsojati na smrt. . .

V svojem ljubljanskem zališju zdaj včasih premišlujem križave poti, ki sem jih moral prehoditi, preganjan od nevidne ali pa celo vidne usode. Molče sem trpel in nisem kričal kakor tisoč drugih in vpil o krivicah, ki sem jih moral trpeti od takrat, ko sem se povrnil kot živ mrlič v domovino. Ali kričice vendar žgo v duši in so trenutki, ki elementarno šilijo, da jih človek zavpije v svet — v obraz tistim, ki so jih zakrivil.

Strt in izmučen sem se po štirinajst let trajajočem bivanju v tujini zopet povrnil v domovino. Neprijazno me je sprejela. Celu pravico do življenja mi je odrekla. Ali, dasi brodolomec, sem vendar zbral vse svoje še preostale sile in se pripravil na boj z muhasto usodo. Položil sem skromnejše temelje življenju, ki sem ga moral znova pričeti. A kje je ona mladostna sila, ki mi je kot mladeniču dajala pogum in polet, vztrajnost in zadovoljnost? Zaman se oziram po njej in jo skušam zopet priklicati. Izr-pala jo je v dolgih letih trpljenja neizprosna usoda, ki je v vse preveliki meri zahtevala svoj tribut od prešibkih moči le enega človeka!

Rane, ki jih zasekate trpko življenje in podlost ljudi, skelijo dolgo in se celijo le počasi. A tudi brazgotine davnih ran se le prepogotokrat še oglašajo in spominjajo na bridko, prestalo gorje. . .

(K o n e c)

JOSEPH DOLINAR

se topla priporočata za popravila streh, žlebov, furnezov. Postavljamo tudi nove furneze. Cene umerne, postrežba točna.

Complete Sheet Metal Works

6925 ST. CLAIR AVE. Henderson 4736

KER DNEVNIK
AMERISKO
DOMOVINO
ČITA VSAK RAD

IMAJO OGLASI

V TEM LISTU

največji uspeh

Razprodaja se nadaljuje

Veliko izbero letnih oblek za žene in dekleta smo v cenah za 25% do 35% znižali. Na vsem drugem letnem blagu so cene za 10% do 20% znižane.

Z današnjim dnem pričnemo tudi s takozvanim "Blanket klubom." Tu imate priliko, da si izberete vašo zimsko odejo ter jo izplačate z malimi tedenskimi obroki.

Obleke za žene in dekleta, mere 14 do 54: Cena \$2.85 sedaj \$2.29 " \$1.95 " \$1.69 " \$1.65 " \$1.29 " \$1.25 " 98c	Lot svilenih oblek bomo razprodali po 79c do \$2.75 Svilene nogavice—cena 79c sedaj 2 para za \$1.35 Velike brisače, 22x44: Cena 25c sedaj 5 za \$1 Letna odeja, kovrta: Cena \$1.95 sedaj \$1.69 Pralne obleke za deklice: 20% popusta Velike rjuhe, 81x99: na razprodaji \$1.19 Rayon nogavice: na razprodaji po 19c
---	--

V sredo 3. julija bo naša trgovina ves dan odprta

JOS. STAMPFEL
6108 ST. CLAIR AVE.

POZOR ženini in neveste, gospodarji in gospodinje

Vse potrebščine, popolna oprema za dom, pohištvo, preproge, refrigeratorje, peči, pralne stroje, električne čistilce, radios, svetilke itd., dobite naravnost iz tovarne. Vse sveže narejeno blago po najugodnejših cenah, če se obrnete na

LOUIS OBLAK

1085 E. 66th Street Henderson 2978

•V plačilo se sprejemajo vloge International posojilnice ter vloge in delnice North Amer. banke—samo še za omejen čas.